

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ В ЗАКЛАДІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО – ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

*Міщенко Н.В.
Полтава, Україна*

Професійна (професійно-технічна) освіта має значний вплив на процеси економічного розвитку суспільства на різних рівнях і є основним постачальником трудових ресурсів країни. Ринок праці визначає потребу в кваліфікованих робітниках та рівні їхньої компетентності. Важливого значення набуває наукова основа спрямованих перетворень різних сфер людської діяльності, частку якої складає управління ПТО [1].

Освітній процес перебуває у стані реформування. Якість освіти мають забезпечити педагогічні працівники на чолі з керівниками навчальних закладів, управлінська діяльність яких має бути направлена на створення умов для адаптації учасників навчально-виховного процесу до реформ в освітній галузі. Сучасний керівник, як менеджер, здатний виявляти гнучкість до інновацій, професіоналізм, оскільки від його діяльності залежить імідж закладу як установи в зовнішньому просторі та внутрішній психологічний мікроклімат у колективі, а отже, і творчість учнів та педагогів. Актуальною є проблема, з'ясування особливостей управління освітнім процесом в закладах професійної (професійно-технічної) освіти враховуючи специфіку діяльності, внаслідок особливостей надання освітніх послуг з підготовки кваліфікованих робітників та їх впливу на зовнішнє середовище [2].

Важливою складовою формування управлінської компетентності керівника навчального закладу є фахова підготовка не лише керівника закладу, а й педагогічних працівників.

У наш час заклади професійної (професійно-технічної) освіти повинні витримати удари кризових явищ у країні – вижити, адаптуватись до нових перетворень, функціонувати, оновлюватись, удосконалюватись, модернізуватись – тобто розвиватись, а це можливо тільки завдяки новаціям, які вдосконалюють діяльність колективу, відкривають нові можливості для кожного учасника навчального процесу, дають змогу працювати творчо, збагачують духовно, задовольняють освітні потреби. І завдання керівника навчального закладу в сучасному освітньому просторі підтримати конструктивні новації [2].

Під управлінням системою професійної (професійно-технічної) освіти слід розуміти таку систему діяльності за допомогою якої здійснюється безперервна, планомірна й цілеспрямована дія на всі її об'єкти й процеси, що відбуваються в ній, з метою реалізації основного завдання підготовки кваліфікованих робітників [3].

Зміна підходів при оцінюванні діяльності навчального закладу, демократизація управління, зміна кадрової ситуації, яка сприятиме створенню атмосфери творчого пошуку, взаємодопомоги, зміна методологічних засад та методів управління, все це визначає особливості управління ПТО на сучасному етапі [4].

Діяльність ПТНЗ відрізняється широтою й різносторонністю змісту. В педагогічну (навчально-виховну) діяльність, включені всі керівники, інженерно-педагогічні працівники й учні. До педагогічної діяльності відносяться також методична робота й підвищення кваліфікації працівників училища.

Навчально-виховна робота, обумовлює різні види допоміжної діяльності.

1. Виробнича діяльність включає виготовлення продукції чи надання послуг. Вона тісно пов'язана з навчально-виховним процесом, оскільки учні під керівництвом майстрів виробничого навчання виготовляють продукцію чи надають послуги, передбачену планом виробничої діяльності.

2. Організаційно-управлінська діяльність передбачає роботу по організації прийому учнів, їх випуску й розподілу, підборі і розміщенні кадрів освітнього закладу, формування колективу, самоврядування.

3. Матеріально-технічна діяльність, направлена на вдосконалення матеріально-технічної бази для навчально-виховного процесу, підготовку технічних засобів навчання.

4. Фінансово-господарська діяльність полягає у фінансово-господарському забезпеченні функціонування училища.

5. Діяльність щодо медичного й санітарно-гігієнічного забезпечення учнів і працівників училища.

6. Зовнішня комунікативна діяльність, тобто робота зі встановлення, забезпечення й підтримки тісного взаємозв'язку з підприємствами – замовниками робітничих кадрів, із громадськими організаціями, з культурно-побутовими та іншими організаціями, з батьками учнів.

Всі ці види діяльності, тісно пов'язані між собою, взаємодіють і впливають на основну діяльність, інтегруються в загальній меті училища.

У процесі управління встановлюються службові зв'язки між особами й групами осіб в структурі управління.

Пошук ефективних методів керівництва навчальним закладом передбачає формування необхідної кількості структурних підрозділів, які можуть підпорядковуватися одній особі; інформаційний бар'єр, доступний для вирішення питань при заданій структурі; типові штати.

Організаційна досконалість забезпечується чітким визначенням загальних і часткових завдань, подальших перспектив діяльності колективу училища, детальним визначенням посадових обов'язків кожного працівника, встановленням ступенів і ланок управління, їх залежності й підпорядкування.

В управлінні училищем першими помічниками директора є заступники директора з навчально-виробничої, навчально-методичної й навчально-виховної роботи. Вони представляють другий рівень лінійного управління училищем. На третьому рівні управління училищем знаходяться методист, голови циклових або методичних комісій і старший майстер училища. Четвертий рівень представлений майстрами виробничого навчання і викладачами. До п'ятого рівня в ієрархії внутрішнього управління училища можна віднести самих учнів.

Ефективне управління діяльністю професійно – технічного освітнього закладу не може бути забезпечене без добре організованого учнівського самоврядування, яке є органічною частиною системи управління училищем зі своїми специфічними завданнями, структурою, комплексом зв'язків і відносин, що складаються в процесі діяльності і визначається особливостями, умовами й змістом роботи колективу. [5,6].

Список використаних джерел:

1. Управління розвитком професійно-технічної освіти в сучасних умовах: теорія і практика : монографія / [Г.В. Єльнікова [та ін.]; за ред. В.І. Свистун. – К. : «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 338 с.
2. Свіржевський М. П. Діяльність керівника навчального закладу в сучасному освітньому просторі. Методичний посібник / М.П. Свіржевський. – Вінниця: ММК, 2018. – 35 с.
3. Одайський С.І. Методи управління професійно-технічним навчальним закладом в умовах конкуренції та розвитку виробництва // Теорія та методика управління освітою, -№ 3. - 2010. – С. 1-11.
4. Цехмістрова Г.С. Управління в освіті та педагогічна діагностика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ Г. Цехмістрова, Н. Фоменко. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2005. – 280 с.
5. Зязюн І.А. Профтехосвіта: реформування чи руйнування? / І.А. Зязюн, С.І.Дорогунцов, Н.Г. Ничкало - 1997. - № 11/12. – С. 12-13.
6. Лікарчук І. Мотивація діяльності інженерно-педагогічних працівників у контексті управління сучасним профтехучилищем / І. Лікарчук // Педагогіка і психологія проф. освіти. - 1997. - № 2. - С. 75-83.

ОСНОВНІ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ КУРСУ – ТРЕНІНГУ «ПОБУДОВА КОМАНДИ ПРОЕКТУ»

*Моргун І. С.
Полтава, Україна*

Науковий керівник: *Ищенко Інна Сергіївна* – кандидат економічних наук, асистент кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І.А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

В наукових розробках багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців виявлена тенденція підвищення значення групової роботи в контексті досягнення організаційної результативності та переносу акцентів з керівника на групу. Аналіз публікацій дає можливість виділити дві основні концепції, покладені в основу вивчення формування проектних команд, а саме у межах проектного менеджменту (управління проектами) (В. Бабаєв, Л. Батенко, О. Загородніх, Л. Кобилянський, В. Ліщинська, І. Мазур, Л.Ноздріна, Н. Ольдерогге, Г. Тарасюк, В. Ящук, В. Шапиро) та з точки зору взагалі функціонування команд як способу організації праці людей (О.Бондарчук, М. Войтович, Л. Карамушки, Н. Коломінського, Г. Ложкіна, Л.Орбан-Лембрик, М. Пірен, А. Міщенко).

Для того щоб зрозуміти доцільність створення проектної команди, перш за все, необхідно визначитися з тим – для чого вона має існувати,